

Ο Παλμός των Μηλιωτών

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΗ', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 207, ΜΑΪΟΣ 2001
Ταχ. Δ/ση: 455 00 Μηλιωτάδες Ιωαννίνων, Τηλ. & FAX: (0656) 31119

ΚΟΜΒΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Κόμβος Ζαγορίου και όχι Αράχθου, πρέπει να ονομαστεί ο Κόμβος της Εγνατίας οδού, ο οποίος θα κατασκευαστεί κοντά στο 29^ο χιλιόμετρο της Εθνικής οδού Ιωαννίνων - Τρικάλων.

Σχετικό είναι και το έγγραφο που έστειλε ο Δήμαρχος Ανατ. Ζαγορίου κ. Σπυριδάκης, προς τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ κ. Λαλιώτη, το οποίο έχει ως εξής:

«Κύριε Υπουργέ,

Η Εγνατία Α.Ε. χωροθέτησε εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου κόμβο της Εγνατίας οδού.

Υπάρχει όμως ένα πρόβλημα με την ονομασία του κόμβου. Ενώ η ονομασία όλων των κόμβων της Εγνατίας Οδού εντός της Ηπείρου φέρει το όνομα της τοποθεσίας ή του ευρύτερου γεωγραφικού χώρου ή ιστορικής περιοχής βλέπουμε με έκπληξη ο κόμβος στο Ανατολικό Ζαγόρι να έχει την ονομασία κόμβος Αράχθου. Η ονομασία όμως αυτή δεν έχει καμία λογική βάση που να στηρίζεται σε γεωγραφικά ή ιστορικά δεδομένα της ευρύτερης περιοχής. Ο κόμβος βρίσκεται κοντά στον παραπόταμο Βάρδα του Αράχθου και το σίγουρο είναι ότι βρίσκεται πολύ μακριά από το Δήμο Αράχθου του Νομού Άρτας.

Ο Δήμος μας σας προτείνει να πάρετε την πρωτοβουλία για άμεση μετονομασία του κόμβου στο Ανατολικό Ζαγόρι σε Κόμβο Ζαγορίου, επειδή:

Βρίσκεται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου, ο οποίος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του ιστορικού Ζαγορίου.

Είναι μια ονομασία που τιμά όλο το Ζαγόρι για την προσφορά του.

Μπορεί να αποτελέσει είσοδο - έξοδο όλου του Ζαγορίου και να συμβάλλει στην ενιαία ανάπτυξη του χώρου και στην ανάδειξη - αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής.

Με το αίτημα αυτό συμφωνούν όλοι οι Ο.Τ.Α. του Ζαγορίου.

Κύριε Υπουργέ,

Γνωρίζοντας την εκτίμηση και την αγάπη σας για το Ζαγόρι πιστεύω ότι θα συμβάλλετε με απόφασή σας σε μετονομασία του κόμβου που έχει έξοδο στα όρια του Δήμου μας σε Κόμβο Ζαγορίου».

ΤΟ ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΤΡΙΣΤΕΝΟΥ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Τριστένου, που εδρεύει στην Αθήνα, αποτελούν: 1) Γ. Παπαβασιλείου, Πρόεδρος, 2) Νότα Βάσιου, Αντιπρόεδρος, 3) Λούλα Σταμούλη, Γ. Γραμματέας, 4) Γ. Στυλίδης, Ταμίας, 5) Δημ. Ψυχογιός, Έφορος Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας, 6) Γ. Πιζάνια, Έφορος Πνευμ. Κέντρου Τριστένου, 7) Γ. Δημητρός, Έφορος Πολιτιστ. Εκδηλώσεων και υπεύθυνος χορευτικού ομίλου.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΕΛΑΤΟΧΩΡΙΟΥ

Η Αδελφότητα Ελατοχωριτών Αττικής «Η Τσούκα Τζίνα» διοργάνωσε τον ετήσιο χορό στις 27 Μαΐου στην Αθήνα.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Δημοσιεύουμε επιγραμματικά τις κυριότερες από τις αποφάσεις του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου, το μήνα που πέρασε:

1) Αποφάσισε τη δημοπράτηση της υλοτομίας του δημοτικού δάσους Καβαλλαρίου.

2) Αποφάσισε η Ημέρα μνήμης Ανατολικού Ζαγορίου, για την καταστροφή των χωριών από τους Γερμανούς, να γίνει φέτος στην Πέτρα και από του χρόνου μόνιμα στο Γρεβενίτι, ανακαλώντας παλαιότερη απόφαση για τέλεση της εκδήλωσης σε διαφορετικό κάθε χρονιά χωριό. Μειοψήφησαν Γ. Κυρίσης, Φρ. Μότση και Ι. Κίτσιος, οι οποίοι ψήφισαν να γίνει και φέτος η εκδήλωση στο Γρεβενίτι. Μειοψήφησαν επίσης Αντ. Φωτιάδης, Β. Σπύρου και Ηλ. Κίτσιος, οι οποίοι ψήφισαν να γίνει φέτος η εκδήλωση στην Πέτρα και να ισχύσει η παλαιότερη απόφαση για τέλεση της εκδήλωσης σε διαφορετικό κάθε χρονιά χωριό μέχρι τέλους της δημοτικής περιόδου. Απουσίαζε ο Ευθ. Κίτσιος.

3) Ψήφισε την τροποποίηση του προγράμματος ΕΠΤΑ (Καποδίστριας). Μειοψήφησαν Ι. Κίτσιος, Β. Σπύρου, Ηλ. Κίτσιος, Ι. Ρούσκας, Ελ. Γιώτης. Αποχώρησε ο Αντ. Φωτιάδης, ενώ απουσίαζε ο Ευθ. Κίτσιος.

4) Αποφάσισε την παραχώρηση του κτιρίου της Αριστούλας Μπαζούκα στην Πυροσβεστική Υπηρεσία, το οποίο εκμίσθωσε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μηλιωτών, για τη στέγαση του Πυροσβεστικού Κλιμακίου Μηλιωτών. Μειοψήφησαν Ι. Κίτσιος, Ελ. Γιώτης, ζητώντας να μην παραχωρηθεί κανένα κτίριο για τη στέγαση του Κλιμακίου στους Μηλιωτάδες.

ΣΥΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΟ ΥΗΕ ΜΕΤΣΟΒΙΤΙΚΟΥ

Στις 3 Μαΐου έγινε σύσκεψη στο Δημαρχείο Δήμου Εγνατίας, με πρωτοβουλία των Δήμων Μετσόβου, Εγνατίας και Ανατολικού Ζαγορίου, του Εργατικού Κέντρου Ιωαννίνων και του Περιφερειακού Γραφείου της ΓΕΝΟΠ/ΔΕΗ, με θέμα: «Η πορεία των έργων στο Υδροηλεκτρικό έργο (ΥΗΕ) Μετσοβίτικου».

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΗΛΕΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΟΥΣ

Ο Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου πραγματοποίησε στις 26 Μαΐου εκδήλωση στο Γρεβενίτι και Φλαμπουράρι, για την έναρξη της λειτουργίας των τηλεκαρδιογράφων.

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Την Πρωτομαγιά ο Εκπικός Σύλλογος Δεματίου «Η Πρόοδος» διοργάνωσε χορταστική εκδήλωση στους Βουτανσαΐους.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

Με πρωτοβουλία του Κυνηγετικού Συλλόγου Ζαγορίου έγινε στους Φραγκάδες, την Κυριακή 13 Μαΐου, ενημερωτική συνάντηση με θέμα το υπό ίδρυση Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου.

Ιστορία Δεματάτων Αμερικής

Υπό Χρήστου Δ. Παππά

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ

Μερικοί από τους πρωτοπόρους μας, ουδέποτε επέστρεψαν στην πατρίδα τους το Δεμάτι, αφήνοντας την τελευταία τους πνοή στην ξενιτιά. Όπως ο Βασίλειος Κούλας, ο οποίος απεβίωσε το 1917 σε νεαρή ηλικία από γρίπη, αφήνοντας στην πατρίδα τη γυναίκα του και τον υιό του Κωνσταντίνο, τον οποίο ουδέποτε εγνώρισε. Επίσης ο Χρήστος Μάνθος, ο Κώστας Πέτρος, ο Ιωάννης Γ. Παππάς, ο Χρήστος Ξήτας, ο οποίος ήλθε εις την Αμερική από την Αργεντινή, αφού πρώτα είχε ταξιδέψει εκεί. Ο Τάσιος Χρ. Αγγέλης, ο οποίος ουδέποτε έδωσε σημεία ζωής από το έτος 1956 περίπου στα συγγενικά του πρόσωπα, δηλ. τα αδέρφια του Νίκο και Κώστα, που ο τελευταίος ζει σήμερα στη Νέα Υόρκη με τη σύζυγό του. Προ δύο ετών απεβίωσε ο μεγαλύτερος υιός του, Χρήστος, από καρδιακή προσβολή σε νεαρή ηλικία των 51 ετών, αφήνοντας πίσω απαρηγόρητον σύζυγο και νέα παιδιά. Ο Βασίλειος Πέτρος παίρνοντας τη σύνταξη επέστρεψε στην πατρίδα του και στα παιδιά του, που τα είχε αφήσει νήπια, είχαν παντρευτεί και είχαν αποκτήσει και αυτά εγγόνια. Προσπαθεί με τη σύζυγό του, που τον περίμενε μια ολόκληρη ζωή, να ξεχάσουν τα χρόνια που τους χώρισε η ξενιτιά και να χαρούν τα υπόλοιπα χρόνια, που θα τους χαρίσει ο Θεός στα γηρατιά τους.

Οι δρόμοι του χωριού, οι ίσκιοι από τα δένδρα, οι πέτρες και τα πεζούλια στις βρύσες ήταν ποτισμένα από δάκρυα των γυναικών και των παιδιών των ξενιτεμένων. Σε κάθε χαρά του χωριού τραγουδούσαν τα τραγούδια της ξενιτιάς και αργά - αργά έσερναν τον χορό με τα ακόλουθα τραγούδια: Ξενιτεμένο μου πουλί χρυσό μου χελιδόνι και το Βουλιώμαι μια βουλιώμαι δυο βουλιώμαι τρεις και πέντε να ξενιτευτώ ... Με το καλό να καλοδεχτείτε τον ξενιτεμένο (τον άντρα ή το παιδί) ήταν κάποιου ή κάποιας η ευχή στις ονομαστικές εορτές. Η Δεματιώτισσα κυρά κόπιαζε μέρα και νύχτα να συντηρήσει την οικογένειά της. Αγωνιζόταν σκληρά στα χωράφια και με τα ζώα για να αναθρέψει τα παιδιά της, να νοικοκυρέψει και να παντρέψει τις κόρες της. Αυτή ήταν ο νοικοκύρης του σπιτιού χωρίς να έχει γραμματικές γνώσεις, αλλά με την πίστη στο Θεό και με την παρηγοριά πως ο άντρας της θα γυρίσει πίσω και θα αναλάβει το σπιτικό της, έπαιρνε δύναμη να συνεχίσει τον αγώνα, σαν την Πηνελόπη του Οδυσσέα της Ιθάκης, στέκεται μακριά από κάθε πειρασμό της ζωής.

Έρχονται οι απελευθερωτικοί πόλεμοι της πατρίδας μας και το χωριό μας γίνεται και πάλι Ελληνικό. Ο τόπος μας παίρνει καινούρια μορφή. Αρχίζουν και χτίζουν καινούρια σπίτια, γιατί τα παλιά καταστράφηκαν από τον πόλεμο. Η ανοικοδόμηση αυτή διακόπτεται λόγω της εκστρατείας των Ελλήνων στη Μικρά Ασία, επειδή πολλοί χωριανοί έτρεξαν πρώτοι να υπηρετήσουν την πατρίδα τους. Ενθυμούμαι τον αείμνηστο Χρήστο Κούλα και τον Αναστάσιο Χρ. Μπότσαρη, που διηγούνταν ιστορίες από το μέτωπο της Μικράς Ασίας καθώς και άλλους χωριανούς μας με παρόμοιες ιστορίες και ηρωικές πράξεις και τους θαυμάζουμε για τα κατορθώματά τους.

Εδώ στην Αμερική, οι Δεματάτες εργαζόταν όλοι πολύ σκληρά ως σερβιτόροι και βοηθοί στα ξενοδοχεία, καθώς και σε στηλβωτήρια, σε βιομηχανία τσιγάρων και πούρων των αδελφών Στεφάνου, οι οποίοι ήταν ξακουστοί Ηπειρώτες ευεργέτες και στηλοβάτες του Ιερού Ναού Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, ο οποίος βρισκόταν στους 12 δρόμους και Fitzwater στην Φιλαδέλφεια. Η εκκλησία αυτή αργότερα μετακινήθηκε

στο Elkins Park, P.A.

Τα ημερομίσθια ήταν πολύ χαμηλά και με δυσκολία προσπαθούσαν να αποταμιεύσουν χρήματα. Πολλοί αναγκάστηκαν να επιστρέψουν στην πατρίδα

Ο Χρήστος Ζιάβρας επέστρεψε στο χωριό και ο Ιωάννης Θεοδώρου πήγε στο Lake Placid, New York, που και εγκαταστάθηκε και απέκτησε οικογένεια. Το εστιατόριο αυτό το πήρα ο Βασίλης Γιώργος ή Bill George. Ο έτος 1942 οι αδελφοί Ευθύμιος και Κωνσταντίνος Παππάς άνοιξαν το Broadway Restaurant στο 711 North Broad Street, στην Φιλαδέλφεια. Οι αδερφοί Χρήστος και Αθανάσιος Τσιούρης άνοιξαν λουστράδικα παπουτσιών και καθαριστήριο καπέλων στο κέντρο της Φιλαδέλφειας. Από τους πρώτους όμως Δεματάτες, που είχαν δική τους δουλειά, ήταν οι αδελφοί Παναγιώτης και Χριστόδουλος Οικονόμου, οι οποίοι είχαν πάει στο Montgomery, Alabama. Ο Χρήστος Ξήτας είχε και αυτός εστιατόριο στη Δυτική Φιλαδέλφεια, αυτόν επισκέφτηκα, όταν πρωτοήλθα στην Αμερική. Ο Νίκος Αγγέλης είχε ανοίξει μαγαζί μαζί με τα αδέρφια του. Ο Δημήτρης Οικονόμου, υιός του Παναγιώτη Οικονόμου που αναφέραμε πιο πάνω, είχε ανοίξει στο Willow Grove, PA κατάστημα που πουλούσε αυγά.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

(Από το Λεύκωμα Αδελφότητας Δεματίου Φιλαδέλφειας Αμερικής, 1996)

Επικήδειος

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΘ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Δημοσιεύουμε τον επικήδειο που έγραψαν τα παιδιά του Δημητρίου Αθ. Οικονόμου και διάβασε στην κηδεία του ο Δημήτριος Βασ. Οικονόμου.

Αγαπημένε μας πατέρα,

Μαζευθήκαμε όλοι εδώ σήμερα για να σου απευθύνουμε έναν τελευταίο χαιρετισμό. Έφυγες σήμερα για πάντα από κοντά μας. Η θλίψη και ο πόνος όλων μας είναι δυσβάσταχτος, το κενό που μας αφήνεις πίσω δυσαναπλήρωτο. Η απώλειά σου στενοχώρησε όλους τους χωριανούς, τους φίλους σου και ιδιαίτερα εμάς τα παιδιά σου.

Αν και γεννημένος από αγροτική και φτωχική οικογένεια ήσουν πάντα πλούσιος σε χαρίσματα. Η αγάπη σου μεγάλη, για τη γυναίκα σου, για τα παιδιά σου, για τα αδέρφια σου, για τα εγγόνια σου και για όλον τον κόσμο.

Γι' αυτή την αγάπη που πρόσφερε απλόχερα σε όλους εμάς, κλαίνε σήμερα οι φίλοι σου, οι συγγενείς σου, η γυναίκα σου, εμείς τα παιδιά σου και τα εγγόνια σου.

Γεννήθηκες στο Δεμάτι σε δύσκολους καιρούς, μέσα σε μεγάλη φτώχεια, πριν από 88 χρόνια. Ήσουν ο 3^{ος} στη σειρά από τα 10 αδέρφια. Εδώ μεγάλωσες και πέρασες τα παιδικά σου χρόνια. Το 1937 παντρεύτηκες την κόρη του Πέτρου Οικονόμου, Παναγιώτα, με την οποία απέκτησες 6 παιδιά. Το ένα χάθηκε σε μικρή ηλικία, εμάς τα υπόλοιπα μας μεγάλωσες με πολλές δυσκολίες και στερήσεις. Αργότερα οι δυσκολίες της ζωής μας ανάγκασαν να ξενιτευτούμε μαζί με τις οικογένειές μας στην Αμερική. Μετά από λίγα χρόνια η αγάπη σου για μας σε έκανε να μας ακολουθήσεις και να μείνεις μαζί μας για πολλά χρόνια. Η αγάπη σου όμως για το χωριό που μεγάλωσες σε έκανε να γυρίσεις πίσω και να ζήσεις τα τελευταία χρόνια στον τόπο που γεννήθηκες.

Τον τελευταίο χρόνο λόγω των προβλημάτων υγείας αναγκάστηκες να μείνεις στα Γιάννενα κοντά στην κόρη σου Φανούλα και το γαμπρό σου Βασίλη, οι οποίοι είχαν έρθει και αυτοί από την Αμερική.

Λίγο πριν κλείσεις τα μάτια σου για πάντα είχες την τύχη να δεις και τα υπόλοιπα παιδιά σου που ήρθαν από την Αμερική, μόλις έμαθαν για την κατάσταση της υγείας σου.

Όλοι εμείς που ήρθαμε εδώ σήμερα, ευχόμεθα να είναι ελαφρύ το χώμα που θα σε σκεπάσει για πάντα.

Αγαπημένε μας πατέρα θα σε θυμωμάστε για πάντα.

Αιώνια σου η μνήμη!

Τα παιδιά σου: Φανούλα και Βασίλειος Παππάς, Γιαννούλα και Πέτρος Νικολός, Χρυσούλα και Αλέκος Κατσιούρας, Αργυρούλα και Κώστας Διαμάντης, Ελευθέριος και Δέσποινα Οικονόμου.